అహంభావం

ఆకుండి నారాయణమూర్తి

నట్టింటిలో పదిమంది అమ్మలక్కలు అప్పడాలొత్తుతూ కూర్చుంటే, సావిత్రమ్మ ఇవతలి వరండాలో ఈజీఛైర్‌లో దర్జాగా కూర్చొంది. తమలపాకులు నములుతూ!...

నట్టింటి గుమ్మం దగ్గర కూర్చొని పిండి పిసుకుతూవున్న వరసమ్మకు చాలా కష్టమనిపించింది; ఆ కొత్త గుమాస్తా పెళ్లాం రాధ, పెళ్లి పనులలో సహాయం చేసేటందుకు తహసీల్దారుగారింటికి రాకపోవడం!!!— ఆ కొత్త గుమాస్తా పెళ్లానికి కబురెట్టలేదూ?" అనడిగింది వరసమ్మ.

"కబురెట్టకేం?!—పొద్దున్నే మాబంట్రోతుని పంపించేను. 'వంట్లో బాగులేద'ని తిరిగి కబురెట్టింది." అని సమాధానమిచ్చింది తాహసీలుదారుగారి భార్య సావిత్రమ్మ.

"ఏఁవిటేవిటి?!...వంట్లో బాగులేదని కబురెట్టిందా?...బాగుంది బాగుంది!!... నేను మీ యింటికి వస్తూ, అలా ఓమారు 'ఎ.సి.టి.ఓ' గారింటికి వెళ్ళేను. అతని పెళ్లాం, ఈ రాధ కలసి అదేదో కొత్తరకం పిండివంట కనిపెట్టేరుట; అది చేస్తున్నారక్కడ!! నేవెళ్లేసరికి ముఖాలదోలా పెట్టేరు. ఉలుకూ లేదు; పలుకూ లేదు!!— అక్కడుండడం అసహ్యమనిపించి, ఒక్కక్షణమేనా కూర్చోకుండా వెంటనే లేచొచ్చేసేను!—వంట్లో బాగులేకపోతే మరి ఎ. సి. టి. ఓ గారింటికెలా వచ్చింది అని?!" విషయాన్నీ రగిల్చింది వరసమ్మ.

"అబ్బో!—ఆవిడకు చాలా గర్వం!—నేను మీయింటికి వస్తూ, వాళ్ళింటికెళ్ళి... 'మీరు కూడా వస్తారా తహసీలుదారుగారింటికప్పడాలొత్తడానికి?' అనడిగేను. —'ఏం కూలాళ్ళను పెట్టి చేయించేయకూడదూ?...లేదా బజారులో కొనేయకూడదూ? డబ్బేమీ లేనివాళ్లా ఏఁవిటి?— ఎవరింటిదగ్గర వారికే పనులుంటాయి!— ఎవరి పనులు మానుకొని ఎవరొస్తారు?! అని అన్నాదండి. పెళ్ళిళ్ళూ ఇటువంటి శుభకార్యాల సందర్భంలో ఒకరి కొకరం సహాయం చేసుకోకపోతే ఎలా చెప్పండి?" విషయానికి పదును పెట్టిందో అమ్మలక్క.

"ఏమయినా సరే!"...ఆ వెళిపోయిన గుమస్తా పెళ్లాం లక్ష్మి ఎంతో మంచావిడ సుమండీ!" అంది మరో ఆవిడ.

"ఆఁ—ఆవిడతో ఈవిడకు సారూప్యమేఁవిటి?—ఆవిడ కింత పిసరయినా గర్వం లేదు!" అంది ఇంకో ఆవిడ.

"ఆ లక్ష్మి నన్నెంతో గౌరవించేది!— నే నెంత అర్ధరాత్రప్పుడు కబురెట్టినా వచ్చేసేది. ఎంతో భయభక్తులతో వినయవిధేయతలతో ఉండేది!" ఆ లక్ష్మిలో గల మంచితనానికి అదొక్కటే తగిన ఉదాహరణనే భావంతో ఆమె నలా అందరియెదుటా పొగిడింది తహసీల్దారుభార్య. తన కన్నా తక్కువ అంతస్తులో'నున్న వారిని ఆమె సాధారణంగా పొగడదు!—ఆవిడ అలా పొగిడిందంటే, గొప్ప విశేషమే! — ఆ పాత గుమాస్తా పెళ్ళాన్ని అలా పొగడడంలో గల ఉద్దేశ్యం, ఈ కొత్త గుమాస్తా పెళ్ళాన్ని దూషించడానికీ నిందించడానికీ నలుగురికీ అవకాశమేర్పడుతుందికదా అని!

"ఓ గంటో, రెండుగంటలసేపో కూర్చుని ఇన్ని అప్పడాలొత్తడానికి ఏం తెగులొచ్చిందివిడకు!— ఇటువంటి పెదింటివారింటి పెళ్ళి సందర్భంలో ఈమాత్రం సహాయం చెయ్యకపోతే ఎలా?!— రేప్పొద్దున వాళ్ళింట్లో ఏదయినా శుభకార్యం జరుగుతే ఎవరి సహాయం కోరకుండా తానే పనంతా చేసేసుకుంటుంది కాబోలు!" అని ముందుచూపుగల ఓ ఇల్లాలందుకుంది.

"గొడ్రాలింట్లో శుభకార్యాలేం జరుగుతాయిలెండి?!" అని పకపకమని నవ్వేసిందో పదిమంది పిల్లల తల్లి.

"ఇటువంటి బుద్ధులుంటే పిల్లలెలా పుడతారులెండి!" అంది వరసమ్మ. తాసీల్దురింటికి అప్పడాలొత్తడానికి రాకపోడంవంటి బుద్ధితక్కువ పనులు చెయ్యడంవల్లే ఆమెకింకా పిల్లలు పుట్టలేదని వరసమ్మ నమ్మకం.

"నలుగురూ సహాయం చేస్తేనేగానీ అమ్మాయి వివాహం ఘనంగా చెయ్యలేమనే భావంతో రమ్మని కబురెట్టేనే గానీ ఒట్టి కొట్టినే చాకిరీ చెయ్యడానికి రమ్మని కబురెట్టలేదు!— ఈవిడగారొక్కరి సాయం చెయ్యనంత మాత్రంలో మా యింట్లో పెళ్లేం ఆగిపోదు!" అంది సావిత్రమ్మ కోపంతో గట్టిగా తమలపాకులు నమిలేస్తూ.

"ఆ రాధ మొగుడు బాబుగారాఫీసులోనే గుమస్తా కదండమ్మగారూ?!" అని అడిగిందొకావిడ మహా తెలీనట్లు.

"ఔను!"

"అమ్మగారు ఈ విషయాన్ని బాబుగారితో చెప్పినట్లయితే..." వరసమ్మ సగంలోనే ఆపేసింది చెప్పదల్చుకున్న విషయాన్ని!—

"బాబుగారికి తెల్సుకుంటే ఎంతసేపు?!" అందొకావిడ. 'తన ఊహను రాధ మొగుడి ఉద్యోగం మీదికి పోనిచ్చి.

"ఆ ఎ. సి. టి ఓ గారి పెళానికి కూడా బుద్ధి లేదు సుమండీ!—తనో ఆఫీసరు పెళ్లామయుండీ కూడా, ఈ గుమస్తాగాడి పెళ్లాన్ని తనతో సమానంగా చూస్తూ గౌరవించడం, దానికి విలువనివ్వడం చాలా అసందర్భమైన విషయం!—అలా చనువియ్యడంచేత అంతకంతకూ ఆవిడ నెత్తెక్కి చిందులు త్రొక్కుటట్లుంది. వాళ్ళ సోఫాలలోనూ, మంచాల మీదా కూర్చొని కుమ్మేస్తూండడం, రేడియో తనే వేసేస్తూండడం, ఒకటేఁవిటి ఆయింట్లో అది సర్వ విధాలా స్వతంత్రం చేస్తున్నాది!— చూడగా చూడగా అసలావిడను పక్కకు నెట్టేసి, ఎ. సి. టి. ఓ. గారి ప్రక్కన ఈ రాధే స్థానాన్ని ఆక్రమించేటట్టుంది!" అప్పడాలముద్ద పెడుతూ అంది వరసమ్మ.

"ఆక్రమించేటట్టుం దేఁవిటి?!?? ...ఆక్రమించేసింది!—ఆవిడ గారంటే అతగాడికి గొప్ప అభిమానం!—సిగ్గూ లజ్జా లేకుండా ఆ ఎ. సి. టి. ఓ తో ఎంత చనువుగా మాట్లాడుతుం దనుకున్నారు! — చూడవలసిందే; ఆ పకపకలూ, వికవికలూను!... ఇంతకీ ఈ రాధ- మొగుడొక బ్ర భాజమానం భజగోవింద గాడిలాగున్నాడు! — చీమూ నెత్తురూ ఉన్నవాడయితే ఇలా వూరుకుంటాడూ?" అని అంది; తనవంటి పతివ్రత

మరోగ్రత్తండదనే భావంలోనున్న ఆ ఏకాక్షి కామాక్షమ్మ.

"ఎంత చదువుకున్నదయినా అంత విరగబాటుండకూడదు!" అని తెలవిచ్చిందో చదువురాని ముత్తైదువ!

"ఇంతకీ ఎంతవరకూ చదువుకున్నాది?" అని అడిగింది తహసీలుదారు భార్య.

"ఆఁ!—ఎంతో లేదు. హైస్కూలు ఫైనలు పాసయిందిట!" అని సమాధాన మిచ్చింది వరసమ్మ.

"ఈమాత్రం చదువుకేనా యింత విరగబాటు!—కట్టిస్తాను తెగులు!" అంది సావిత్రమ్మ. తను సామాన్యమైన స్త్రీ కాదు. ఫస్టు క్లాసు తహసీలుదారు భార్య! అంటే తన అంతస్తు ఏమంత సామాన్య మయినది కాదన్నమాట! తనిలా బంట్రోతుగాడిచే కబురంపేసరికి మిగతా గుమాస్తాల పెళ్ళాలందరూ వచ్చేసేరు. ఆ వీధిలోనున్న కొంద రాడవాళ్ళు కబురెట్టక పోయినా—విషయం తెలుసుకొని వాళ్ళంతట వాళ్ళే ఎంతో భయభక్తులతో వచ్చేరు. కబురెటినప్పటికీ కొత్త గుమాస్తా పెళ్ళాం రాకపోవడం క్షమించడానికి వీలు లేనంతటి తప్పు! ఏమయినా సరే ఆ రాధ పరువు నలుగురిమధ్యా తీసేసి అందరమ్మలక్కల చేతా ఛీ ఛీ అనిపించేసి ఆమె నవమాన పరచాలనే నిశ్చయాని కొచ్చేసింది సావిత్రమ్మ. మున్ముందే విధంగా ఆమె నవమాన పరచాలో ఆ పద్ధతులకు సంబంధించిన పథకాన్ని వరసమ్మతో కలిసి ఆలోచించి మరీ అవమానపరచా లనుకుంది!!!

* * *

అప్పడాలొత్తడానికి వెళ్ళకపోయినందుకు, తాసీల్దారుగారి భార్య తనమీద కారాలూ మిరియాలూ నూరుతున్నట్లు రాధకు తెలిసింది. ఆవిడా, వరసమ్మా కలిసి తనమీద లేనిపోనివన్నీ కల్పించి తనను అవమాన పరచే ప్రయత్నంలో ఉన్నట్లు కూడా తెలిసింది.

ఇంతకీ తనుచేసిన తప్పేమిటి మహా!—ఈ విషయమై ఎ. సి. టి. ఓ. గారి భార్యతో ముచ్చటిసున్న సందర్భంలో వరసమ్మ అక్కడకు వచ్చింది. ఆమెను చూచేసరికి ఒళ్ళు మండిపోయింది రాధకు. రక్తనాళాలు ఉప్పొంగేయి!—కళ్ళు చింతనిప్పులులా తయారయేయి!—

"ఏఁవండీ వరసమ్మగారూ!—ఆవాళ అప్పడాలొత్తడానికి నేను రాలేదని ఆ తహసీలుదారు పెళ్ళాం, నా గురించి చాలా అసందర్భంగా మాట్లాడిందట!....ఆవిడతో పాటు ఆమె వెనకాల తుక్కులాగ తిరిగే అమ్మలక్కలు కొందరు తెగ మొరిగేరుట!" చాలా తీక్షణంగా ఆ మాటలంది రాధ.

"అబ్బే!...ఎంత మా టెంతమాట!—ఆవిడ వనుకుంటే కళ్ళుపోతాయి. మీ గురించావిడేమీ అనలేదే!" అంది వరసమ్మ.

"ఎందుకు దాచుతారు చెప్పండీ?!—నాకంతా తెలిసింది!...ఆవిడ తహసీల్దార్ పెళ్ళామయితే ఎవరి కెక్కువ?—అదృష్టం బాగుండి ఆవిడ మొగుడు తహసీల్దార్ అయేను. అంతమాత్రంలో ఆ విరగబాటెందుకు?—ఆవిడ మొగుడు ఆఫీసులో గుమస్తాలమీద అధికారం చెలాయిస్తున్నట్లు, ఈవిడగారు గుమస్తాల పెళ్ళాలమీద అధికారం చెలాయించాలనుకుంటున్నా దేఁవిటి?—అలాంటభిప్రాయమున్నట్లయితే త్వరగా మార్చుకోమని చెప్పండి!"

"అబ్బెబ్బే!...ఆవిడకలాంటభిప్రాయం లేదే!"

"మరి వెనకేసుకు రాకండి!—ఆవిడలో ఎంత అహంభావం జీర్ణించుకుపోయిందో నాకు తెలుసు!—ఆ మధ్యాని ఓ రెండు మూడు దఫాలు వాళ్ళింటికి వెళ్తే కూర్చోమనేనా చెప్పలేదు. పైగా తను ఈజీఛైర్‌లో పడుక్కొని నన్ను అలా నిలబెట్టే మాట్లాడింది!—అలాంటి మనిషింటికెవరెళ్తారు లెండి. సిగ్గూ లజ్జా లేని కుక్కబుద్ధిగల వెధవ లెవరో వెళ్ళాలి!—ఆవిడ సభ్యమయిన మనిషే అయితే సహాయం చెయ్యడానికి తప్పకుండా వచ్చి ఉండేదాన్నే! అవసరం వచ్చినప్పుడు ఇతరులకు సహాయం చెయ్యడానికి నేనెప్పుడూ వెనుదియ్యను. కానీ ఇలాంటి గర్వంగల వాళ్ళని చూస్తేమాత్రం నాకొళ్ళుమంట!—ఏఁవండీ నాకు తెలీకడుగుతాను; మీరింతమందీ ఆవిడకీ పెళ్ళిసందర్భంలో పనీపాట్ల విషయంలో సహాయపడుతున్నారు కదా, రేపొద్దున్న మీ ఇళ్ళలో ఎవరింటిదగ్గరయినా శుభకార్యం జరుగుతే ఈ తాహసీల్దారు పెళ్ళాం పనిపాట్లలో సహాయం చేసేటందుకొస్తుందా అని?!—అప్పడాలొత్తడం,

★ అహంభావం ★

ఊళ్ళేలాల చెయ్యడం ఇటువంటిపనులు చేసుండా అవి!! – సొంతింట్లో సొంతపనే చేసుకోలేనంతటి సుకుమారి! — అమ్మా, వరసమ్మగారూ!— నేనిలా అన్నానని ఆమె గారితో చెప్పండి. మొగుడుతో ఈవిషయం చెప్పి మా ఆయనగా రుద్యోగం పీకించేయ మనండి!—చూద్దాం ఆ తమాషాకూడాను!"

"బాగుంది బాగుంది!... నేనిక్కడమాట లక్కడా, అక్కడమాటలిక్కడా చెప్పేటు తిరిగే మనిషిననుకున్నారేమిటి?—కొంచెం మర్యాదగా మాట్లాడడం నేర్చుకోండి!" కోపాన్ని దిగమింగుకుంటూ అంది వరసమ్మ.

"మీ సలహా ప్రకారం మున్ముందు నేర్చుకుంటానులెండి!—అన్నట్లు ఉద్యం, వేదంలేని ఓటుచ్ఛరాలు నామీదచాలానీచమయిన అపవాదును సృష్టించి ప్రచారం చేస్తున్నాదని విన్నాను. "ఎ. సి. టి. ఓ"కు నాకూ ఏదో అసందర్భపు సంబంధమున్నాదని ప్రచారం చేస్తున్నాదట!..."ఎ. సి. టి. ఓ.", మా దొడ్డమ్మ కొడుకు! – నాకు అన్నయ్య అవుతాడు. తెలుసా?! – ఎ. సి. టి. ఓ కి, మాకూ ఇంతదగ్గర సంబంధమున్నాదని చెప్పుకొని, లేనిపోని గొప్పతనాన్ని అంటగట్టుకోడం ఇష్టంలేక ఇంతవరకూ మాకూమాకూ గల సంబంధాన్ని మేం ఎవ్వరితోనూ చెప్పలేదు" తమ వాళ్ళవరయినా కాస్తా పెద్ద ఉద్యోగంలో ఉంటే, ఇంక అదేపనిగా తమకూ ఆ పెద్ద ఉద్యోగంలో నున్న వ్యక్తికీ గల బంధుత్వాన్నీ, ఒకవేళ దూరపు బంధుత్వమయితే ఏదో ఓలా వావికలిపి బలవంతాన సన్నిహితం చేసేసుకొని టామ్ టామ్ కొట్టుకుంటూ ఆ మూలకంగా ఓరకపు చవకబారు పలుకుబడిని సంపాదించుకొనే మనుషులుకూడా లేకపోలేదు! – కానీ మే మలాంటి మనుషులముకాము!—అంచేతే 'ఎ. సి. టి. ఓ.'కి మాకూ గల సంబంధం మీ కింతవరకూ చెప్పలేదు. తెలుసా!"

"అమ్మా!—వరసమ్మగారూ మా రాధకి కోపమొస్తే మనిషి కాదు!...మీ రేమీ అనుకోకండి!" అంది 'ఎ. సి. టి. ఓ.' భార్య.

"అబ్బే! నేనేమీ అనుకోలేదు!...వస్తా వస్తా పనుంది!" అని చల్ల చల్లగా జారుకుంది వరసమ్మ.

* * *

"ఏమోయ్ వేణునాథం!... నీతో చెప్పిన పనెంతవరకూ అయింది?" అని అడిగేడు తహసీల్దారు.

"ఏ పని సార్?!" క్వశ్చన్ మార్కులా మొఖం పెట్టేడు వేణునాథం.

"హుఁ!—ఇంత మతిమరుపు మనిషి వేమిటోయ్ నువ్వు? రెండుడబ్బాల నెయ్యి 'సెక్యూర్' చెయ్యమన్నాను మరచిపోయేవా ఆ సంగతి?"

"మరచిపోలేదుసార్!—తమరు డబ్బిస్తే తెప్పిస్తాను."

"ఏడ్చినట్టుంది!—అసలు నీకు గ్రహింపు శక్తి శూన్యం!—ఇవి జమాబందీ రోజులు కదటోయ్!... సమర్థులైన నలుగురైదుగురు గుమస్తాలతో చెప్పినట్లయితే తుణాలమీద కురిపిస్తారు నెయ్యి."

"ఓహో! – ఆ పద్ధతిలోనా?!...నాకు చాతకాదు సార్!"

"ఔను చాతకాదులే! ... పాపం, ఈ ఊరికి ఈ మధ్యనే కదూ నీకు బదిలీ అయింది. బహుశా నా సంగతి నీకింకా బోధపడడం లేదులే!–అసలు నీకు ఆఫీసు పనొకటి చాతనయి ఏడిస్తే కదా! – మోస్టు ఇన్ ఎఫిషెంట్'!"

"ఎంచేత సార్ 'ఇనెఫిషెంటు'? మీ యింట్లో పెళ్ళికి కావలసిన నెయ్యి ఉల్ఫాగా సంపాదించలేకపోడంచేతా?"

"అధిక ప్రసంగం!—దయచెయ్యి ఇక్కడనుంచి!...ఇప్పుడు నాకూతుర్ని ఎవరికిస్తున్నానో తెలుసా?...'ఆర్. డి. ఓ' గారి కుమారుడికి!—అంటే నాపై అధికారితో వియ్యమొందుతున్నానన్న మాట! ఈ విషయం గుర్తుంచుకో!"

"మీ అమ్మాయి పెళ్ళి సందర్భంలో కావలసిన నెయ్యి నేను 'సెక్యూర్' చెయ్యకపోడం ఓ పెద్దనేరంగా తమరు భావించి, తమ వియ్యంకులు గారికి. అంటే 'ఆర్. డి. ఓ.' గారికి ఈవిషయమై ఫిర్యాదుచేసి నా ఉద్యోగం ఊడపీకించేస్తారన్నమాట! తమ ఉదార స్వభావానికి నా ధన్యవాదాలు. సెలవ్!" అని అంటూ వినురగా వెళిపోయేడు వేణునాథం.

"అబ్బ! ... ఎంత తలబిరుసు! ... ఈ పెళ్లైపోయాక పీడిపని పడతాను. నా తడాకా చూపెడతా!... మూడు చెరువుల నీళ్లు తాగిస్తాను!" అని లోలోన గొణుక్కున్నాడు తహసీల్దారు.

* * *

పెళ్లి పందిట్లోకి 'వేణునాథం' అతని భార్య 'రాధ' రావడంచూసి ఆశ్చర్యపోయేరు తహసీల్దారుగారి భార్యా, వరసమ్మాను!

"పిలవని పేరంటకం ఇదేఁవిటీ!" అంది వరసమ్మ సావిత్రమ్మతో రాధకు వినబడేటంత గట్టిగా.

"సిగ్గూ లజ్జా వుంటేగా!...అందరూ తినేసేక ఆ మిగిలే ఎంగిలి మెతుకులు పళ్ళే తినేసిపోదామని కొచ్చినట్లున్నారు!" అంది సావిత్రమ్మ అదోలా నవ్వుతూ.

"ఇంతకీ బాబుగారొకవేళ వాళ్ళని పిలచేరో ఏమిటో?!" సంశయాన్ని వెలిబుచ్చింది వరసమ్మ.

"ఏమో!—కనుక్కుంటాను." అని భర్త దగ్గరకెళ్ళి ఆ విషయమై కనుక్కుంది!

"లేదే!—సిగ్గూ లజ్జా లేకుండా ఎందుకొచ్చేరు?!—బంట్రోతు గాడిచేత గెంటించేస్తాను!" అని తహసీలుదారుగారు అని, వెంటనే బంట్రోతుగాడిని పిలిచి వాడికి చెయ్యవలసిన పనిని తెలియజేసేరు.

"ఏఁవండోయ్ బాబుగారూ!–మీ ఇద్దర్నీ తహసీల్దారుగారు వెళ్ళిపొమ్మన్నారు! ...అసలు తను పీకమీద చెయ్యేసి గెంటేయమన్నారు! తమకాడ కానీ పరకాతన్నోగ్ర వడంచేత నా చేతులు రాలేదు గెంటేయడానికి!" అన్నాడు బంట్రోతు వేణునాథంతో.

అంతలో అక్కడికి ఆర్.డి.వో., అతని భార్యా, పెళ్ళికొడుకూ, మిగతా అతని పిల్లలూ వచ్చారు. "ఏవిఁరా వేణూ!...ముందు బయలుదేరిన కారులో రాధా, నువ్వూ ఇక్కడికొచ్చిసేరన్నమాట. భేష్! —మీ కోసం మేం వెతుక్కున్నాం! అమ్మలు చెప్పింది నువ్వూ రాధా సత్యాలూ పిల్లలూ వెళ్ళిపోయినట్లు!" అని అంటూ వేణునాథం భుజంమీద చెయ్యివేసి "వీడు మాచిన్నాన్న కొడుకు!" అని తనకూ వేణునాథానికీ గల సంబంధాన్ని తాహసీల్దారుకు, తెలియజేసేడు ఆర్. డి. ఓ.

తహసీలుదారుకు కాళ్ళుచేతులూ చల్లబడ్డంత పనయింది!

"నాతోటికోడలు!" అని రాధకూ తనకూగల సంబంధాన్ని సావిత్రమ్మకు తెలియజేసింది. ఆర్. డి. ఓ భార్య.

సావిత్రమ్మ ముఖం నల్లగా మాడిపోయింది!!

తెల్లబోయింది వరసమ్మ!! ★